

Laki rajat ylittävästä kieltomenettelystä 21.12.2000/1189

Tämä säädös on tulostettu Edilex-lakietopalvelusta osoitteesta www.edilex.fi/saadokset/lainsaadanto/20001189.

Vastuunrajoitus ja tulosteen käyttö Edilexin käyttöehtojen mukaisesti. Lainsäädäntöä seurattu säädöskokoelman numeroon 871/2015 saakka.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 § (27.8.2010/753) Soveltamisala

Tässä laissa säädetään:

1) ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudesta panna Suomessa vireille kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/22/EY, jäljempänä *kieltokannedirektiivi*, tarkoitettu kieltokanne, jos Suomesta peräisin oleva toiminta on vastoin 2 momentissa mainittuja direktiivejä tai direktiivien artikloja sellaisina kuin ne on kansallisesti pantu täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa;

2) suomalaisen viranomaisen ja yhdistyksen oikeudesta panna vireille kieltokanne toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, jäljempänä *ETA-valtio*, jos tästä valtiosta peräisin oleva toiminta on vastoin 2 momentissa mainittuja direktiivejä tai direktiivien artikloja sellaisina kuin ne on kansallisesti pantu täytäntöön sovellettavaksi tulevassa laissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja direktiivejä ja direktiivien artikloja ovat:

1) sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta (sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskeva direktiivi) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY;

2) muulla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa neuvoteltuja sopimuksia koskevasta kuluttajansuojasta annettu neuvoston direktiivi 85/577/EY;

3) kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY;

4) televisiotointa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 89/552/EY 19–26 artikla sellaisina kuin ne ovat direktiivissä 2007/65/EY;

5) matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatoista annettu neuvoston direktiivi 90/314/EY;

6) ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/83/EY 86–100 artikla;

7) kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annettu neuvoston direktiivi 93/13/EY;

8) kuluttajien suojaamisesta aikaosuuksia, pitkäkestoisia lomatuotteita, jälleenmyyntiä ja vaihtoa koskeviin sopimuksiin liittyvien tiettyjen seikkojen osalta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/122/EY; (11.3.2011/228)

9) kuluttajansuojasta etäosapimuksissa annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/7/EY;

10) kulutustavaroiden kauppaa ja niihin liittyviä takuita koskevista tietyistä seikoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/44/EY;

11) tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista ("Direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä") annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY;

12) kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä ja neuvoston direktiivin 90/619/EY sekä direktiivien 97/7/EY ja 98/27/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/65/EY;

13) palveluista sisämarkkinoilla annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY.

2 § Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön vireillepano-oikeus Suomessa

Kieltokannedirektiivin 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun luetteloon merkityllä ulkomaisella viranomaisella ja järjestöllä on oikeus vaatia 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen tai järjestön suojaamia kuluttajien yleisiä etuja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vaatimuksen käsittelee markkinaoikeus. Vaatimuksen 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 21 artiklan sekä momentin 6 kohdassa mainitun direktiivin vastaisen toiminnan kieltämisestä käsittelee kuitenkin Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus siten kuin lääkelaisa (395/1987) säädetään ja momentin 5 kohdassa mainitun direktiivin 7 artiklan vastaisen toiminnan kieltämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirasto siten kuin valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (939/2008) säädetään. (30.11.2012/679)

Kuluttaja-asiamies voi toimia ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta markkinaoikeudessa käsiteltäessä. (28.12.2001/1533)

Ks. L oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa 100/2013. Ks. myös LääkeL 395/1987 93 a §, L valmismatkaliikkeistä 939/2008 16 §.

3 § (28.12.2001/1533) Kiellon ja oikaisun määrääminen

Markkinaoikeus voi ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta kieltää, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, elinkeinonharjoittajaa jatkamasta 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa toimintaa. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se ole erityisestä syystä tarpeellista. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Kielto voidaan määrätä myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Määrätessään kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa kiellon saaneen elinkeinonharjoittajan oikaisemaan lainvastaisen menettelyn, jos sitä kuluttajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). (31.1.2013/135)

Ks. UhkasakkoL 1113/1990.

4 § Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusella, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla, Viestintävirastolla ja Finanssivalvonnalla on oikeus valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa vaatia 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toiminnan kieltämistä, jos toiminta loukkaa viranomaisen suojaamia kuluttajien yleisiä etuja Suomessa. (30.11.2012/679)

Jos kuluttaja-asiamies valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa kieltäytyy panemasta asiaa vireille, oikeus vireillepanoon on kuluttajien etujen valvomiseksi toimivalla suomalaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä.

Ks. L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 661/2012 10 §, LääkeL 395/1987 93 a ja 93 b §, L Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta 669/2008, Tietoyhteiskunta- ja viestintävirastosta 917/2014 ja L Finanssivalvonnasta 878/2008.

5 § Ilmoitusvelvollisuus

Oikeusministeriö ilmoittaa 4 §:ssä mainitut viranomaiset ja siinä tarkoitettut yhdistykset sekä niiden tehtävät Euroopan yhteisöjen komissiolle kieltokannedirektiivin 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua luetteloa varten.

6 § Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

HE 178/2000 , TaVM 36/2000 , EV 183/2000 , Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/27/EY (31998L0027); EYVL N:o L 166, 11.6.1998, s. 51

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

28.12.2001/1533: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 105/2001 , LaVM 23/2001 , EV 191/2001

21.1.2005/31: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2005.

HE 122/2004 , TaVM 20/2004 , EV 166/2004 , Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/65/EY (32002L0065); EYVL N:o L 271, 9.10.2002, s. 16

16.10.2009/789: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2009.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HE 166/2009 , SeVM 28/2009 , EV 122/2009

22.12.2009/1167: Tämä laki tulee voimaan 28 päivänä joulukuuta 2009.

HE 216/2009 , TaVM 22/2009 , EV 213/2009 , Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY (32006L0123); EUVL N:o L 376, 27.12.2006, s. 36

27.8.2010/753: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010.

HE 24/2010 , TaVM 10/2010 , EV 89/2010 , Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/48/EY (308L0048); EYVL N:o L 133,

22.5.2008, s. 66 , Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/22/EY (309L0022); EYVL N:o L 110, 1.5.2009, s. 30

11.3.2011/228: Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2011.

HE 220/2010 , TaVM 39/2010 , EV 289/2010 , Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/122/EY (32008L0122); EYVL N:o L 33, 3.2.2009, s. 10

30.11.2012/679: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

HE 108/2012 , TaVM 9/2012 , EV 98/2012

31.1.2013/135: Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

HE 124/2012 , LaVM 15/2012 , EV 158/2012